

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรไทยนั้นถือเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่เป็นรากฐานสำคัญประกอบไปด้วยจำนวนสมาชิกรวม 11.5 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ของประชากรทั้งประเทศ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556ก: ออนไลน์) สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรหนึ่งของธุรกิจสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556ก: ออนไลน์) การบริหารงานของสหกรณ์จะบริหารงานโดยคณะกรรมการของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556ข: ออนไลน์)

สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวน 171 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.58 ของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่, 2556ก: ออนไลน์) นักบัญชีในกลุ่มสหกรณ์การเกษตรมีปัญหาทางด้านความแม่นยำ ความละเอียดรอบคอบในการจัดทำบัญชี ขาดประสบการณ์และความรู้ที่ทันสมัยต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (เปรมกมล เศรษฐีกุล, 2554) สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่หลายแห่งจึงไม่สามารถจัดทำบัญชีให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบันได้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556ข: ออนไลน์) และหากสหกรณ์ใดไม่สามารถส่งสำเนางบแสดงฐานะการเงินและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลา 3 ปีติดต่อกัน นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ได้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556ข: ออนไลน์)

ดังนั้นนักบัญชีของสหกรณ์การเกษตรต้องมีการะหน้าที่ในการจัดเตรียมและจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงิน รวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเงินเพื่อนำมาบันทึกบัญชี ตรวจสอบรายละเอียดในบัญชีย่อยทุกบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนและตรงกับยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เจ้าหน้าที่การตลาด ในการรวบรวมข้อมูลการทำธุรกิจต่างๆ เช่น การให้เงินกู้ การชำระหนี้ด้วยผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

การรวบรวมผลผลิต จัดทำรายงานกิจการประจำเดือนและงบทดลองเสนอที่ประชุมคณะกรรมการทุกเดือน และจัดทำงบการเงินประจำปีเพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ โดยทำงานภายใต้ระเบียบและข้อบังคับที่สหกรณ์กำหนดขึ้น ดังนั้นการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้บริการเงินมีข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานของสหกรณ์ได้จริง จึงจำเป็นต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีของสหกรณ์ โดยนักบัญชีของสหกรณ์จำเป็นต้องมีความรู้ และทักษะในการประกอบวิชาชีพบัญชี อันได้แก่ ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and Functional Skills) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (International and Communication Skills) และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organization and Business Management Skills) ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants: IES) ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพบัญชี

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีการศึกษาการวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในกลุ่มสหกรณ์การเกษตรในเขตสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสามารถต่อทักษะทางวิชาชีพบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก (เปรมกมล เศรษฐีกุล, 2554) แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาดังกล่าวเป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักบัญชี โดยนักบัญชีเป็นผู้ประเมินตนเอง ซึ่งจุดอ่อนของข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจนั้นไม่สะท้อนความเป็นจริงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่า นักบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพตรงกับความคิดเห็นของผู้บริหารหรือไม่ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการเป็นอย่างไร (สันติชัย อินทรอ่อน, 2549: ออนไลน์)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจทำการศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีของสหกรณ์การเกษตรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงตามทัศนคติของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามที่เสนอแนะของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามที่เสนอแนะของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงของสหกรณ์ตามที่เสนอแนะของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่
3. ทราบถึงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามที่เสนอแนะของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่
4. สหกรณ์การเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งพนักงานบัญชีเองสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารต่อไปได้

1.4 นิยามศัพท์

คุณลักษณะของนักบัญชี หมายถึง ทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 ประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

ทัศนคติของผู้บริหาร หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็นของประธานกรรมการหรือผู้จัดการที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีสหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่

ผู้บริหาร หมายถึง ประธานกรรมการหรือผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

สหกรณ์การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรที่มีที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ 25 อำเภอ จำนวน 171 แห่ง